

Finansowanie instalacji solarnych przez Bank Ochrony Środowiska S.A.

VI FORUM PRZEMYSŁU ENERGETYKI SŁONECZNEJ
Toruń , 13-14 maja 2013

Ustawa o odnawialnych źródłach energii

- Pierwszy projekt ustawy – zamrożenie lub spowolnienie procesów inwestycyjnych z powodu zawieszenia finansowania przez większość banków – spadek cen projektów w stanie deweloperskim i gotowych obiektów
- Zmiany w projekcie ustawy (wer.2.0.2 z 9.10.2012 r.) – ożywienie na rynku i powrót na ścieżkę rozwoju, głównie dzięki projektom wiatrowym (studzone spadkiem cen zielonych certyfikatów)
- Nowe, korzystne zapisy współczynników korekcyjnych dla fotowoltaiki – masowe zainteresowanie nową dziedziną OZE przez inwestorów, producentów, dystrybutorów i kooperantów
- Otwarcie furtki dla rozwoju rynku prosumentów

- Podstawowe ryzyka związane z procesem legislacyjnym:
 - zmiana już przyjętych parametrów dla poszczególnych OZE
 - brak pewności co do daty wejścia w życie ustawy

- Ustawa o odnawialnych źródłach energii konieczna dla ustabilizowania sytuacji prawnej i rozwoju rynku odnawialnych źródeł energii

Czego wymaga rynek inwestycji proekologicznych?

- Narzędzi finansowych, które zapewnią start i rozwój projektów
- Nowatorskiego podejścia banków
- Elastycznego dostosowania do indywidualnych potrzeb inwestorów

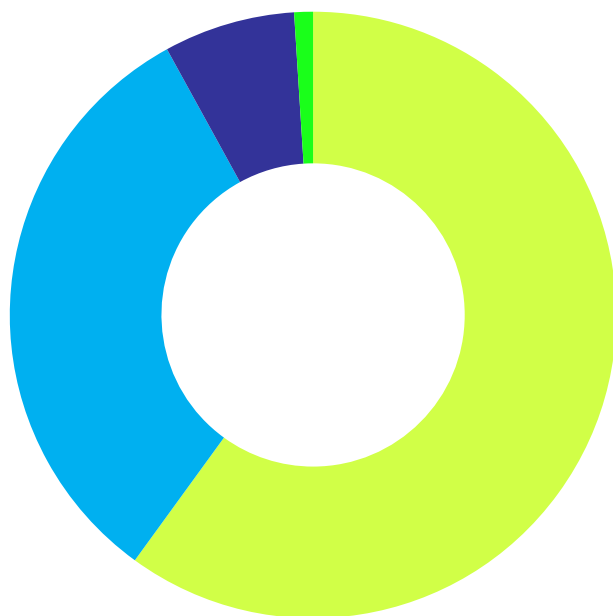
Bank Ochrony Środowiska S.A. jest jedynym spośród banków komercyjnych w Polsce, którego misją jest finansowa obsługa przedsięwzięć służących ochronie środowiska

Bank Ochrony Środowiska S.A. ma doświadczenie w zakresie finansowania projektów proekologicznych i dostosowuje swoją ofertę do potrzeb klientów

Nasi klienci to samorządy, przedsiębiorcy, osoby prywatne

1991 – 2012 r.

- Ochrona atmosfery 60%
- Ochrona wód i gospodarka wodna 32%
- Ochrona ziemi 7%
- Ochrona przyrody 1%

Liczba udzielonych kredytów:

ok. 58 tys.

Kwota udzielonych kredytów:

11 mld PLN

2012 r.

- Efektywność energetyczna 27%
- Modernizacja procesów 6%
- Odnawialne źródła energii 26%
- Gospodarka wodno-ściekowa 16%
- Gospodarka odpadami 7%
- Inne 18%

Liczba udzielonych kredytów:

4,8 tys.

Kwota udzielonych kredytów:

757 mln PLN

Efekty ekologiczne z kredytowanej inwestycji

z inwestycji zakończonych w latach

1991 - 2012

2012

Redukcja emisji:

▪ CO2	1.973 tys. Mg/a	412,7 tys. Mg/a
▪ SO2	481 tys. Mg/a	5,1 tys. Mg/a
▪ NOx	44 tys. Mg/a	1,0 tys. Mg/a
▪ Pył	139 tys. Mg/a	0,5 tys. Mg/a

Produkcja energii elektrycznej z OZE

948 tys. MWh/a

233 tys. MWh/a

Kredyty dedykowane

- Kredyty preferencyjne w ramach systemów wsparcia
- Kredyty we współpracy z zagranicznymi instytucjami finansowymi
- Kredyty komercyjne „specjalizowane”
- Kredyty uniwersalne

Inne instrumenty finansowe

- Obligacje komunalne i korporacyjne
- Wykup wierzytelności
- Gwarancje bankowe

**Preferencje po stronie cenowej –
oprocentowanie kredytów obniżone
w stosunku do warunków standardowych**

- Kredyty we współpracy z WFOŚiGW
- Kredyty we współpracy z NFOŚiGW

**Preferencje po stronie nakładów na inwestycję
– dotacja**

- Kredyty we współpracy z WFOŚiGW
- Kredyty we współpracy z NFOŚiGW

**Preferencje po stronie konstrukcji finansowania:
– obniżona marża i/lub prowizja w stosunku do
standardowej oferty Banku
– obniżony wymagany wkład własny
– wydłużony okres karencji w spłacie kapitału**

- Kredyt z Dobrą Energią
- Kredyty we współpracy z zagranicznymi instytucjami finansowymi
- Ekologiczny kredyt hipoteczny

Kredyt z dopłatą NFOŚiGW w ramach Programu priorytetowego pn. „Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji” (część 3) –

Dopłaty na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych

dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych

■ **Adresaci kredytu:**

- osoby fizyczne posiadające prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym lub budynkiem mieszkalnym w budowie
- wspólnoty mieszkaniowe instalujące kolektory słoneczne na własnych budynkach wielolokalowych, którym to budynkom mają służyć instalowane kolektory

(z wyłączeniem odbiorców ciepła z miejskiej sieci ciepłej do podgrzewania wody użytkowej)

Możliwość skorzystania z preferencji po stronie nakładów na inwestycję –

45% dotacja ze środków Funduszu

Wsparcie regionalnych programów ochrony środowiska,
w tym dotyczących **odnawialnych źródeł energii**

Wykorzystanie dźwigni finansowej

Mechanizmy

- kredyty ze środków Funduszu
- dopłaty do oprocentowania
- dopłata do kapitału
- w ramach umów lub decyzji indywidualnych

Warunki kredytowe – ustalone przez WFOŚiGW

- przedmiot finansowania (lista zadań priorytetowych)
- podmiot uprawniony do ubiegania się o finansowanie
- kwota kredytu i jej udział w kosztach zadania
- oprocentowanie/wysokość dopłat
- okres kredytowania i karencji

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu

WFOŚiGW

przykłady finansowania instalacji solarnych:

Województwo kujawsko-pomorskie

- dopłata do odsetek, oprocentowanie: 1,5% w skali roku
- kolektory słoneczne, ogniwa PV do 100 kW
- max. kredyt – 500 tys. zł, do 90% kosztów inwestycji
- okres kredytowania – do 5 lat

Województwo mazowieckie

- dopłata do oprocentowania lub kapitału (dla osób fizycznych i JST), oprocentowanie WIBOR 3M + 0,5 p.p. lub dopłata do kapitału w wysokości 20% kwoty kredytu
- kolektory słoneczne, ogniwa PV
- max. kredyt – do 80% kosztów inwestycji
- okres kredytowania – do 10 lat

Województwo łódzkie

- dopłata do odsetek dla przedsiębiorców i JST, oprocentowanie: WIBOR 3M - 0,5 p.p.
- kolektory słoneczne, ogniwa PV
- max. kredyt – do 99% kosztów kwalifikowanych
- okres kredytowania – do 10 lat

Województwo wielkopolskie

- dopłata do odsetek, oprocentowanie: WIBOR 3M + marża - 3 p.p.
- dopłaty przez okres nie dłużej niż 60 m-cy od uruchomienia pierwszej transzy
- kolektory słoneczne, ogniwa PV
- max. kredyt – 5 mln PLN, do 80% kosztów inwestycji
- okres kredytowania – do 10 lat

Kredyt z dopłatą NFOŚiGW w ramach Programu priorytetowego pn. „Efektywne wykorzystanie energii ” (część 3) – **Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych**

▪ Adresaci dofinansowania:

- osoby fizyczne dysponujące prawomocnym pozwoleniem na budowę oraz posiadające prawo do dysponowania nieruchomością, na której będą budowały budynek mieszkalny
- osoby fizyczne dysponujące uprawnieniem do przeniesienia przez dewelopera (także SM) na swoją rzecz: prawa własności (albo użytkowania wieczystego) nieruchomości wraz z domem jednorodzinny lub własności lokalu mieszkalnego

▪ **Wysokość dotacji NFOŚiGW na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego przeznaczonego na budowę lub zakup nowobudowanego domu lub mieszkania**

- w przypadku domów jednorodzinnych:
 - standard NF40 – EUco 40 kWh/(m²*rok) – dotacja **30 000 zł** brutto
 - standard NF15 – EUco 15 kWh/(m²*rok) – dotacja **50 000 zł** brutto
- w przypadku lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych:
 - standard NF40 – EUco 40 kWh/(m²*rok) – dotacja **11 000 zł** brutto
 - standard NF15 – EUco 15 kWh/(m²*rok) – dotacja **16 000 zł** brutto

Kredyt hipoteczny związany z budynkiem jednorodzinny lub lokalem w budynku wielorodzinnym, który posiada:

- odnawialne źródło energii (np. kolektor słoneczny, PV)
albo
- status budynku niskoenergochłonnego – roczne zapotrzebowanie na energię końcową na cele ogrzewania i wentylacji nie jest większe niż $70 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{rok})$
albo
- status budynku pasywnego – roczne zapotrzebowanie na energię końcową na cele ogrzewania i wentylacji nie jest większe niż $15 \text{ kWh}/(\text{m}^2 \cdot \text{rok})$

Możliwość skorzystania z preferencji po stronie ceny – obniżona marża w stosunku do standardowej

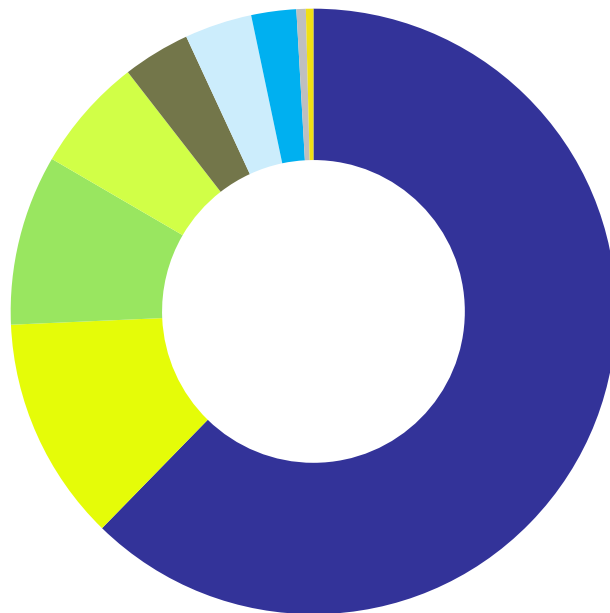
Kredyty z instytucjami zagranicznymi

- **Europejski Bank Inwestycyjny** → **MŚP (EIB 4)**
 - zwiększenie majątku trwałego przedsiębiorstwa, w tym ochrona środowiska
- **Europejski Bank Inwestycyjny** → **JST i spółki komunalne (EIB 4 JST)**
 - ochrona środowiska, infrastruktura, racjonalne użycia energii, zdrowie, edukacja
- **Bank Rozwoju Rady Europy** → **JST i spółki komunalne (CEB)**
 - infrastruktura i ochrona środowiska dla JST i przedsiębiorstw komunalnych
- **Nordic Investment Bank** → **JST i przedsiębiorstwa (NIB 1)**
 - przedsięwzięcia proekologiczne
- **KfW Bankengruppe**
 - Kredyt EkoOdnowa dla Firm** → **mikro, małe i średnice przedsiębiorstwa (KfW 5)**
 - projekty proekologiczne, w tym OZE
 - Kredyt z Klimatem** → **JST, przedsiębiorstwa (KfW 6)**
 - budowa małych systemów OZE

- obniżone marże i prowizje w stosunku do standardowej oferty banku
- możliwość skorzystania z 2-letniej karencji w spłacie kapitału
- możliwość zastosowania mniejszego niż stosowany standardowo udziału środków własnych w kosztach zadania

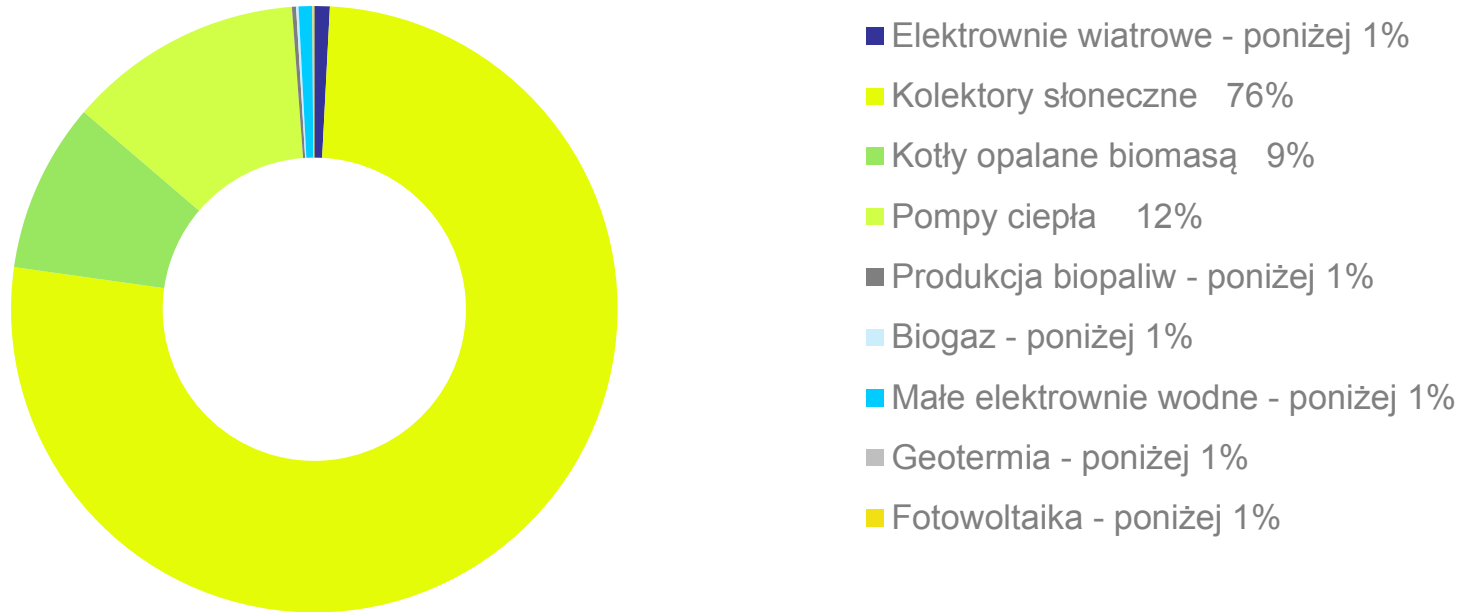
1991 – 2012 r.

- Elektrownie wiatrowe 62,3%
- Kolektory słoneczne 12,0%
- Kotły opalane biomasą 9,1%
- Pompy ciepła 6,1%
- Produkcja biopaliw 3,6%
- Biogaz 3,6%
- Małe elektrownie wodne 2,4%
- Geotermia (+ przyłącza) 0,5%
- Fotowoltaika 0,4%

Łączna wartość udzielonych kredytów: **około 1,5 mld zł**

1991 – 2012 r.

Liczba udzielonych kredytów: **około 10 tys. sztuk**

- Instalacja PV 11 kW dla potrzeb hurtowni
– województwo mazowieckie
- Instalacja PV 7,35 kW dla potrzeb budynku mieszkalnego
– województwo śląskie
- Uliczne oświetlenie hybrydowe (LED, PV 18 kW oraz turbinki wiatrowe 12,5 kW) – województwo łódzkie

Kredyt na odnawialne źródła energii

- Struktura organizacyjna kredytobiorcy

- Projekt – realizowany przez spółkę celową (SPV), powołaną przez inwestorów w celu zrealizowania i eksploatacji inwestycji

Powołanie odrębnego podmiotu prowadzącego projekt ma na celu zapewnienie przejrzystości przepływów finansowych w okresie finansowania i w okresie spłaty kredytu. Taka forma organizacji oraz wydzielenie majątku dotyczącego wyłącznie finansowanego projektu, pozwala także na przyjęcie kompleksowego zabezpieczenia spłaty kredytu na całym obecnym i przyszłym majątku spółki celowej. Szczególne znaczenie Bank przywiązuje do zabezpieczenia spłaty kredytu na udziałach w SPV.

- Dopuszcza się realizację projektu przez podmiot inny niż SPV, o ile realizacja projektu będzie związana z przedmiotem jego dotychczasowej działalności

W takim przypadku projekcje finansowe (rachunek wyników, bilans i rachunek przepływów środków pieniężnych) przedstawione przez Kredytobiorcę w biznes planie powinny wyodrębnić przepływy pieniężne generowane przez projekt. Wymagany okres prowadzenia działalności gospodarczej min. 12 m-cy.

- Kwota kredytu inwestycyjnego:
 - do 90% kosztów netto inwestycji (w przypadku JST – brutto)
- Okres kredytowania:
 - do 15 lat
 - kredyt na VAT - do 18 m-cy
- Karencja:
 - w spłacie kapitału: do 18 miesięcy
 - w spłacie odsetek: do 18 miesięcy (standardowo nie dłużej niż do zakończenia inwestycji)
 - kredyt na VAT – brak okresu karencji w spłacie kapitału i odsetek
- Harmonogram spłaty kredytu:
 - kredyt inwestycyjny - wysokość i częstotliwość spłaty poszczególnych rat dostosowana do projekcji finansowych projektu
 - kredyt na VAT - ze zwrotów podatku VAT dokonywanych przez Urząd Skarbowy

warunki dla stabilnej sytuacji rynkowej

- Bank Ochrony Środowiska **nie wstrzymał oceny i kredytowania projektów OZE** pomimo oczekiwania na ostateczny kształt ustawy o odnawialnych źródłach energii
- Nowe warunki modelu finansowego przedstawianego do Banku
- Okres kredytowania – zgodny z założeniami biznes planu Projektu, lecz nie dłużej niż do 15 lat, przy czym okres kredytowania nie może przekroczyć okresu eksploatacji kredytowanego przedmiotu inwestycji
- Pożądane przedstawienie zawartych umów na sprzedaż energii i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia (lub na etapie wniosku kredytowego - projekty umów)
- Kredytowanie projektów wykorzystujących jedynie nowe urządzenia

Wymogi formalno-prawne i dokumentacja projektowa

- **Prawo budowlane**
 - pozwolenie na budowę

- **Prawo energetyczne**
 - warunki techniczne przyłączenia instalacji do sieci elektroenergetycznej
 - umowa przyłączeniowa
 - promesa koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej

- **Projekt techniczny**
 - dane techniczne elementów instalacji
 - plan rozmieszczenia modułów (zapotrzebowanie powierzchni)
 - przyłącze

- **Obliczenia prognozowanej produkcji energii wraz z danymi stanowiącymi ich podstawę, w tym:**
 - ocena zasobów energii słonecznej dla projektu
 - informacje o źródle danych dotyczących nasłonecznienia i użytych programach obliczeniowych
 - referencje projektanta instalacji / firmy wykonującej obliczenia lub opinia niezależnego eksperta

Umowy i kontrakty

- **Dostawa i montaż instalacji**
 - koszt instalacji
 - terminy dostaw i robót
- **Umowy sprzedaży energii i praw majątkowych**
 - okres ważności umowy
 - poziom lub formuła określająca cenę i wielkość sprzedaży
- **Gwarancje**
 - techniczne, utrzymania mocy
 - dobrego wykonania kontraktu
- **Umowy serwisowe**
- **Polisy ubezpieczeniowe**

Wymagane dokumenty

- Harmonogram rzeczowo-finansowy
- Dokumenty potwierdzające aktualne zaawansowanie rzeczowe i finansowe inwestycji
- Projekcja finansowa
- Potwierdzenie zbilansowania środków
- Zabezpieczenia:
 - Zastaw rejestrowy na: obecnych i przyszłych udziałów SPV, przedmiocie inwestycji, aktywach wytworzonych w związku z realizacją projektu, rachunkach projektu wraz z pełnomocnictwem do rachunków
 - Przelew praw z wybranych dokumentów projektu, w tym m.in.: umowy sprzedaży energii elektrycznej, umowy sprzedaży praw majątkowych umowy dzierżawy nieruchomości, polis ubezpieczeniowych
 - Poręczenie/gwarancje udzielane przez udziałowców/sponsora
 - Inne uzgodnione z Bankiem

doradztwo
biznesowe

organizowanie
finansowania

inwestycje
kapitałowe

zarządzanie
procesem

- Unikalna możliwość pozyskania kapitału dla podmiotów rozpoczynających realizację projektów biznesowych
- Komplementarna oferta: **kapitał + kredyt + konsulting**
- Strukturyzowanie projektu w celu minimalizowania wkładu własnego na korzyść kredytu
- Zaangażowanie kapitałowe w pojedynczy projekt: do – 10 mln zł
- Zaangażowanie czasowe w projekt: do 5 lat
- Elastyczne i aktywne podejście – możliwość zaangażowania w cały proces realizacji projektu, od jego wstępnej oceny po sprzedaż zakończonej inwestycji
- Różnorodne formy finansowania: kapitał (udział mniejszościowy lub większościowy), pożyczki podporządkowane oraz pożyczki konwertowane

Farma wiatrowa – mała firma rodzinna

- Dotacja EU (kredyt pomostowy BOŚ) 49,5%
- **Kredyt uzupełniający BOŚ** 39,5%
- Środki własne inwestora
(w tym udział BOŚ Eko Profit) 11,0%

CAPEX inwestycji: 42 mln PLN

Budowa zakładu produkcji paliwa drzewnego – grupa inwestorów prywatnych

- Dotacja PARP 28,3%
- **Kredyt inwestycyjny BOŚ (NIB)** 25,9%
- **Kredyt inwestycyjny BOŚ** 27,3%
- Środki własne inwestora
(w tym udział BOŚ Eko Profit) 18,5%

CAPEX inwestycji: 77 mln PLN

Biogazownia rolnicza (CHP)

- środki własne 22%
- dotacja NFOŚiGW (GIS) 14%
- pożyczka NFOŚiGW
- **kredyt uzupełniający BOŚ** 29%

CAPEX inwestycji: 30 mln PLN

Oferta BOŚ wprowadzona w formie pilotażu

GRUPA DOCELOWA

- Mikroprzedsiębiorstwa
- Klienci Korporacyjni
- W przypadku dotacji spełniający warunki PROW 2009-2013, Działanie 312 (Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw)

CEL KREDYTOWANIA

- Zakup i montażu ogniw fotowoltaicznych o mocy do 40 kW z listy dostawców zaakceptowanych przez Bank

WALUTA

- PLN

MAKSYMALNA WYSOKOŚĆ

- Do 100% kosztów przedsięwzięcia tj.
 - kosztu zakup i montaż ogniw fotowoltaicznego
 - prowizji za udzielenie kredytu
 - ubezpieczenia ogniw fotowoltaicznego
 - kosztów projektu instalacji

WKŁAD WŁASNY

- Kredyt z dotacją - brak wymaganego wkładu własnego
- Kredyt bez dotacji - 40% kwoty kredytu lub dodatkowe zabezpieczenie na kwotę różnicy między wymaganym a wniesionym wkładem własnym

Atuty oferty

- **Nowoczesne rozwiązanie** – produkcja energii elektrycznej
- **Dochody ze sprzedaży nadwyżek** energii elektrycznej
- **Finansowanie inwestycji z dedykowanego kredytu**, a w przypadku dotacji – bez wkładu własnego
- Kredyt może być **spłacany ze sprzedawanych nadwyżek energii** elektrycznej
- Po okresie spłaty inwestycji **cały dochód ze sprzedaży energii** buduje stabilne zyski na przyszłość

ZARABIAJ DZIĘKI SŁOŃCU Z BOŚ BANKIEM!

<http://www.bosbank.pl>

Dziękuję za uwagę

- **Danuta Rostowska**
Naczelnik Wydziału Ekologii

Departament Ekologii i Strategii
Bank Ochrony Środowiska S.A.
danuta.rostowska@bosbank.pl